

Kohtuasi C-292/22**Eelotsusetaotluse kokkuvõte vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 98 lõikele 1****Saabumise kuupäev:**

4. mai 2022

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Administrativen sad Varna (Varna halduskohus, Bulgaaria)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

19. aprill 2022

Kassaator:

Teritorialna direktsia Mitnitsa – Varna

Vastustaja kassatsioonimenetluses:

„NOVA TARGOVSKA KOMPANIA 2004“ AD

Põhikohtuasja ese

Menetluse algatamise alus oli Teritorialna direktsia Mitnitsa – Varna (tolliameti Varna piirkonna osakond) kassatsioonkaebus Rayonen sad Devnya (Devnya rajoonikohus) otsuse peale, millega tühistati Teritorialna direktsia „Severna Morska“ v Agentsia „Mitnitsi“ (tolliameti Musta mere põhjaranniku osakond) direktori trahviotsus (nakazatelno postanovlenie), millega oli määratud äriühingule „NOVA TARGOVSKA KOMPANIA 2004“ AD trahv tolliseaduse (Zakon za mitnitsite) rikkumise eest.

Eelotsusetaotluse ese ja õiguslik alus

Poolte vahel on vaidluse all nimetuse „Palmirasv MP 36-39“ all deklareeritud kauba tariifne klassifitseerimine. Eelotsuse küsimustega soovitakse välja selgitada, kas 1) kõnealune kaup on „valmistis palmiõlist“ („palmshortening“) vastavalt kaupade kirjeldamise ja kodifitseerimise harmoneeritud süsteemi selgitavatele märkustele (edaspidi „HSi selgitavad märkused“) rubriigi 1517 kohta, 2) kas analüüsimeetodid, mida kasutas Zentralna mitnicheska laboratoria

(tolli kesklabor) kauba tekstureerimise tuvastamiseks, on lubatavad ja 3) juhul kui kaup on tekstureeritud ja kaup on valmistis palmiõlist („palmshortening“), siis millisesse kombineeritud nomenklatuuri (edaspidi „KN“) rubriiki tuleb see liigitada – kas rubriiki 1511, millesse liigitati kaup deklareerimisel, või rubriiki 1517, mida peavad õigeks tolliasutused.

Eelotsuse küsimused

1. Millistest kriteeriumidest tuleb lähtuda otsustamisel, kas põhikohtuasjas kõne all olev kaup, nimelt rafineeritud, pleegitatud ja desodoreeritud palmiõli kaubandusliku nimetusega „PALM FAT MP 36-39“, mille tehnoloogilise valmistamise käigus on „segamiseks, filtreerimiseks, jahutamiseks, tempereerimiseks ja pakendamiseks“ kasutatud üksnes füüsikalisi meetodeid, mis toodet keemiliselt ei modifitseerinud, tuleb liigitada KNi grupi 15 rubriiki 1511 või rubriiki 1517?
2. Milline tähendus on mõistel „tekstureerimine“, millega on kirjeldatud meetodit, mida kasutades on saadud tooted, mille kohta on HSi selgitavates märkustes rubriigi 1517 kohta kasutatud nimetust „valmistised“ („shortenings“)?
3. Kas asjaolu, et „palmiõli ja selle fraktsioonid, rafineeritud või rafineerimata, kuid keemiliselt modifitseerimata“ on läbinud „tekstureerimise“, on piisav põhjus, et jätta kõnealune kaup rubriiki 1511 liigitamata?
4. Kas seetõttu, et kombineeritud nomenklatuuris, KNi selgitavates märkustes ja HSi selgitavates märkustes ei ole sätestatud norme, meetodeid, kriteeriume ega ligikaudseid väärtusi palmiõli konsistentsi hindamiseks ja palmiõli „tekstureerimise“ tõendamiseks, võivad pädevad tolliasutused selleks, et tuvastada, kas kaup kuulub rubriiki 1511 või rubriiki 1517, töötada penetratsiooni kaudu toimunud rasvade tekstureerimise tõendamiseks ise välja ja kasutada analüütilisi meetodeid, nagu käesolevas asjas RAP 66, versioon 02/17.11.2020, mis põhineb ametlikult avaldatud meetodil AOCS Cc-16-[60]?
Kui see ei ole lubatav, siis milliste normide, meetodite, kriteeriumide ja ligikaudsete väärtuste alusel võib toodet hinnata, et tõendada, et seda on tekstureeritud ja et toode on „valmistis palmiõlist“ („palmshortening“)?
5. Kas nõukogu 23. juuli 1987. aasta määruse (EMÜ) nr 2658/87 tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühise tollitariifistiku kohta (muudetud komisjoni 11. oktoobri 2018. aasta rakendusmäärusega (EL) 2018/1602) I lisas sisalduvat kombineeritud nomenklatuuri tuleb tõlgendada nii, et „valmististeks“ („shortenings“) nimetatud tooteid, mis on saadud rafineeritud palmiõlist tekstureerimise teel, tuleb liigida KNi rubriiki 1517 ja eelkõige alamrubriiki 1517 90 99?

Rahvusvaheline tariifne klassifitseerimine

Rahvusvaheline kaupade kirjeldamise ja kodeerimise harmoneeritud süsteemi konventsioon, allkirjastatud 14. juunil 1983 Brüsselis, ja selle muutmisprotokoll, allkirjastatud 24. juunil 1986, Euroopa Majandusühenduse nimel heaks kiidetud nõukogu 7. aprilli 1987. aasta otsusega 87/369/EMÜ.

Kaupade kirjeldamise ja kodeerimise harmoneeritud süsteemi selgitavad märkused

Kombineeritud nomenklatuuri selgitavad märkused

Liidu õigusnormid ja kohtupraktika

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik, artiklid 56 ja 57

Nõukogu 23. juuli 1987. aasta määrus (EMÜ) nr 2658/87 tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühise tollitariifistiku kohta, artiklid 1 ja 12

Komisjoni 11. oktoobri 2018. aasta rakendusmäärus (EL) 2018/1602, millega muudetakse tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühist tollitariifistikku käsitleva nõukogu määruse (EMÜ) nr 2658/87 I lisa – [I lisa], esimene osa, I jaotis, A osa ja [teine osa,] III jaotis, grupp 15, rubriigid 1511 ja 1517

Euroopa Kohtu 19. oktoobri 2017. aasta otsus Lutz (C-556/16, EU:C:2017:777, punkt 40)

Euroopa Kohtu 17. märtsi 2016. aasta otsus Sonos Europe (C-84/15, EU:C:2016:184, punkt 33)

Euroopa Kohtu 18. mai 2011. aasta otsus Delphi (C-423/10, EU:C:2011:315, punkt 23)

Euroopa Kohtu 12. mai 2016. aasta otsus Toorank Productions (liidetud kohtuasjad C-532/14 ja C-533/14, EU:C:2016:337, punktid 34 ja 36)

Euroopa Kohtu 28. juuli 2011. aasta otsus Pacific World Limited (C-559/18, EU:C:2019:667, punkt 29)

Riigisisese õigusnormid

Tolliseadus (Zakon za mitnitsite) – artikkel 234.

Haldusõigusrikkumiste ja haldussanktsioonide seadus (Zakon za administrativnite narushenia i nakazania) – artiklid 59 ja 63c.

Halduskohtumenetluse seadustik (Administrativnoprotsesualen kodeks) – artikli 217 lõige 1 ja artikkel 223.

Asjaolude ja menetluse lühikokkuvõte

- 1 Varna Zapadi sadamasse saabus 8. aprillil 2019 Indoneesiast kaheksa konteinerit kaubaga, mille saaja oli „NOVA TARGOVSKA KOMPANIA 2004“ AD (edaspidi „ettevõtja“) ja eksportija Louis Dreyfus Company Asia Pte. Ltd. Kaup deklareeriti kui „Palmirasv MP 36-39 CA20 – 20 kg neto, kastides“.
- 2 Samasse sadamasse saabus 28. septembril 2020 samalt eksportijalt samale saajale uuesti viis konteinerit kaupa. Kaup deklareeriti kui „Palmirasv MP 36-39, 5250 kasti á 20 kg neto“. Samal päeval võeti ühest konteinerist proov, et määrata kindlaks kauba tariifne klassifitseerimine.
- 3 Tolli kesklabor tegi võetud proovi kohta 7. jaanuaril 2021 analüüsi, millest nähtub, et kaup on plastilise kuni tahke konsistentsiga õlimass, mis on homogeense struktuuri ning sileda ja kreemja tekstuuriga, termiliselt stabiilne ega lagune.
- 4 Analüüsi tulemuste ja eksperdihinnangu põhjal tehti järeldus, et vastavalt kombineeritud nomenklatuuri (edaspidi „KN“) grupi 15 mõistetele on analüüsitud proov „valmistis palmiõlist“ („palmshortening“) – eranditult palmiõlist või selle fraktsioonidest koosnev, keemiliselt modifitseerimata ja tekstureerimise teel saadud valmistis kasutamiseks toidus, näiteks tainastes.
- 5 Analüüs tehti laborisisesel meetodil RAP 66, mille aluseks on ametlik AOCS Cc-16-[60] meetod, mille töötas konsistentsi hindamiseks penetromeetri abil välja American Oil Chemists' Society (Ameerika Ühendriikide õlikeemikute ühendus, AOCS).
- 6 Tsentralno mitnichesko upravlenie (tolli keskvalitsus) juures asuv Direktor na direktsia „Mitnicheska deynost i metodologia“ (tollitegevuse ja -metoodika teenistuse direktor) on seisukohal, et tuvastatud objektiivsete omaduste põhjal tuleb kaup liigitada KNi alamrubriiki 1517 90 99. Tema hinnangul ei ole kauba deklareerimiseks kasutatud rubriik 1511 õige, kuna selle rubriigiga on hõlmatud üksnes „palmiõli ja selle fraktsioonid, rafineeritud või rafineerimata, kuid keemiliselt modifitseerimata“. Analüüsitud kaup on aga palmiõlist või selle fraktsioonidest koosnev toode, mis on kristallilise struktuuri muutmise eesmärgil läbinud lisaks rafineerimisele ka tekstureerimise – see on eriomane töötlemismeetod, mida võib vastavalt HSi selgitavatele märkustele rubriigi 1517 kohta kasutada üksnes selle rubriigi kaupade puhul.
- 7 Tolliasutused leidsid, et 8. aprillil 2019 ja 28. septembril 2020 deklareeritud kaup oli tõendatult identne, kuna vastavalt lisatud tõenditele oli kaubal sama kaubanduslik nimetus, sama eksportija, sama tootja ja sama koostis. Seda arvestades ja määruse (EL) nr 952/2013 artikli 190 lõikele 1 tuginedes lähtusid

tolliasutused sellest, et 7. jaanuaril 2021 tehtud laborianalüüsi tulemused kehtivad ka 8. aprillil 2019 deklareeritud kauba suhtes.

- 8 Ettevõtja esitas 29. jaanuaril 2021 sellele seisukohale vastuväite, kuid tolliasutused jätsid vastuväite rahuldamata. Tolliasutused olid seisukohal, et kuna ettevõtja liigitas kauba 8. aprillil 2019 esitatud tollideklaratsioonis alamrubriigi 1517 90 99 90 asemel alamrubriiki 1511 90 99 00, siis pani ta toime tollipettuse, et hoiduda osaliselt kõrvale ühtekokku 17895,95 leevi (BGN) suuruse nõude tasumisest riigile.
- 9 Ettevõtja suhtes tehti 30. jaanuaril 2021 haldusõigusrikkumise toimepanemise tuvastamise otsus ja 20. mail 2021 trahviotsus, millega määrati trahv tasumata jäänud nõude suuruses summas.
- 10 Ettevõtja esitas trahviotsuse peale kaebuse Rayonen sad Devnya'le (Devnya rajoonikohus). 3. detsembri 2021. aasta otsusega tühistas kohus trahviotsuse. Kohus leidis, et tolliasutuste järelendus kauba ebaõige tariifse klassifitseerimise kohta ei ole tõendatud, kuna: a) see põhineb hilisemal kuupäeval imporditud ja deklareeritud kauba laborianalüüsil, b) ei ole märgitud, kus ja kuidas on analüüsitud proovi säilitatud, c) ei ole tõendatud, kas rasvade konsistentsi kindlakstegemiseks kasutatud meetod vastab Ameerika Ühendriikide meetodile AOCS Cc16-60 ja kas see on piisav, et tuvastada toote võimalikku „tekstureerimist“, samuti kas kõnealune meetod on üldse ametlikult tunnustatud, d) tolliasutused tuginesid kauba liigitamisel rubriiki 1517 alusetult HSi selgitavatele märkustele, kuna väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei kujuta kõnealused selgitavad märkused endast õigustloovat akti.
- 11 Rayonen sad Devnya (Devnya rajoonikohus) otsuse peale esitati kassatsioonkaebus eelotsusetaotluse esitanud kohtule.

Põhikohtuasja poolte peamised väited

- 12 Teritorialna Direktsia Mitnitsa – Varna (tolliameti Varna piirkonna osakond) leiab, et tolliameti labori eksperdi hinnangus sisalduvad järeldused ja kasutatud laborisisene meetod, mis põhineb konsistentsi hindamiseks Ameerika Ühendriikides välja töötatud meetodil AOCS Cc16-60, tõendavad ilma igasuguse kahtluseta, et analüüsitud proovil on omadused, mis on tüüpilised plastilistele rasvadele, valmististele („shortenings“) ja margariinidele. Pärast seda, kui proovi struktuur oli sulatamise teel purustatud (kristallisatsioonimälu kustutamine) ja proov oli muutumatutes tingimustes temperatuuril 25 kraadi Celsiuse järgi aeglaselt jahtunud, muutus konsistents (tekstuur) ega pöördunud oma algsesse vormi tagasi, mis tõendab, et kaupa on kristallilise struktuuri modifitseerimise eesmärgil lõpptöödeldud ehk tekstureeritud, ning seega on kaup „valmistis palmiõlist“ („palmshortening“), mis tuleb vastavalt HSi selgitavatele märkustele liigitada rubriiki 1517.

- 13 Ettevõtja soovib leida, et tema imporditud kaup on puhas palmiõli, mis on rafineeritud, kuid mida ei ole tootmismeetodi käigus keemiliselt modifitseeritud, millest tulenevalt on see hõlmatud rubriigiga 1511. Kuna kaup ei ole hüdrogeenitud ega keemiliselt modifitseeritud, ei kuulu see rubriiki 1517. Oma väite tõendamiseks esitab ettevõtja tootmismeetodi üksikasjaliku kirjelduse ning tootja kirjaliku seisukoha, mille kohaselt on kauba „segamiseks, filtreerimiseks, jahutamiseks, temperereerimiseks ja pakendamiseks“ kasutatud üksnes füüsikalisi meetodeid, mis kaupa keemiliselt ei modifitseerinud.

Eelotsusetaotluse põhjenduste lühikokkuvõte

- 14 Kohtuasja lahendamisel tegutseb eelotsusetaotluse esitanud kohus kassatsioonikohtuna ja teeb asjas otsuse, mida ei saa edasi kaevata.
- 15 KNi kohaselt liigitatakse rubriiki 1511 „palmiõli ja selle fraktsioonid, rafineeritud või rafineerimata, kuid keemiliselt modifitseerimata“, samal ajal kui rubriiki 1517 kuuluvad „margarin; söödavad segud või valmistised loomsetest või taimsetest rasvadest või õlidest või selle grupi erinevate rasvade või õlide fraktsioonidest, v.a rubriigi 1516 toidurasvadest või -õlidest ning nende fraktsioonidest“. Kuna KNi selgitavad märkused ei sisalda selgitusi, kuidas kahe rubriigi vahel vahet teha, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, *millistest kriteeriumidest tuleb lähtuda otsustamisel, kumba rubriiki vaidlusalune kaup liigitada.*
- 16 Ettevõtja hinnangul tuleb kaup liigitada rubriiki 1511, kuna tehnoloogilise tootmise käigus töödeldi kaupa üksnes füüsikaliste meetoditega, mis kaupa keemiliselt ei modifitseerinud.
- 17 Tolliasutused nõustuvad, et kaup on keemiliselt modifitseerimata – tolliameti labori eksperdihinnangus on sõnaselgelt märgitud, et joodi ja rasvhappe sisaldus tõendavad, et palmiõli on keemiliselt töötlemata, st hüdrogeenimata. Tolliasutused väidavad aga, et palmiõli on tekstureeritud, mis tähendab, et seda on täiendavalt töödeldud, et muuta selle kristallilist struktuuri ja saavutada ühtlane, sile ja kreemjas tekstuur. Sellele tuginedes leiavad tolliasutused, et kaup tuleb liigitada rubriiki 1517.
- 18 Mõistet „tekstureerimine“ kasutatakse ainult HSi selgitavates märkustes ja sellega kirjeldatakse meetodit, mille abil valmistatakse rubriiki 1517 kuuluvaid „valmististeks“ („shortenings“) nimetatud tooteid. HSi selgitavad märkused ei kujuta endast aga õigustloovat akti ja eelotsusetaotluse esitanud kohus palub määrata kindlaks *mõiste „tekstureerimine“ tähendus.*
- 19 Toote sertifikaatides on tootja märkinud, et kaup on „palmiõlist valmistatud tekstureeritud palmirasv“. Ettevõtja sõnul kasutatakse sertifikaatides mõistet „tekstureerimine“ aga vaid selleks, et selgelt eristada rafineeritud ja kastidesse pakendatud palmiõli, millega on tegemist käesolevas asjas kõne all oleva kauba puhul, sama liiki rafineeritud õlist, mis on pakendamata ja mis kujutab endast

toorainet eriomaste hüdrogeenitud rasvade ja margariinide valmistamiseks, ning toorest rafineerimata palmiõlist.

- 20 Ettevõtja väidab, et iga rafineeritud õli läbib teatava tekstureerimise, mis on rafineerimis- ja pakendamisprotsessi lahutamatu koostisosa, kuid mille põhjal ei saa teha järeldust, et toodet rubriigi 1517 tähenduses tekstureeritakse. Ettevõtja hinnangul on viidatud rubriigis ilmselgelt silmas peetud keemilist lisatöötlust, mille eesmärk on saavutada teatavad täiendavad struktuuriomadused.
- 21 Tolliameti labori eksperdihinnangu kohaselt kasutatakse toore palmiõli rafineerimisel neutraliseerimist (vabade rasvhapete eemaldamiseks), pleegitamist (karotinoidide eemaldamiseks) ja desodoreerimist (ebameeldivate lõhnade kõrvaldamiseks). Kui tulemuseks on tahke plastilise tekstuuriga rasv, mille konsistents on ühtlane, sile, kreemjas ja ruumitemperatuuril stabiilne, kannab palmiõli nimetust „valmistis“ („shortening“). Seda kasutatakse sageli küpsetiste ja maiustuste, näiteks šokolaadi, kommide ja jäätise valmistamisel.
- 22 Selleks läbib rafineeritud, pleegitatud ja desodoreeritud palmiõli lisatöötlust, mis võib hõlmata palmiõli fraktsioneerimist, nimelt palmiõli tahkete (steariin) ja vedelate (oleiin) fraktsioonide eraldamist, nende kokkusegamist erinevas vahekorras ja plastifitseerimise eesmärgil toimuvat lõpptöötlust (tekstureerimine), milleks kasutatakse kristallilist struktuuri modifitseerivat kristallisatsioonit. Seda arvestades soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas *asjaolu, et palmiõli – mille fraktsioonid on rafineeritud, kuid keemiliselt modifitseerimata – on läbinud tekstureerimise, on piisav põhjus, et jätta see rubriiki 1511 liigitamata.*
- 23 Tolliameti labori eksperdihinnang koostati laborisisese meetodi RAP 66 alusel, mis põhineb ametlikul AOCS Cc-16-[60] meetodil. Viimati nimetatud meetodit kasutatakse konsistentsi analüüsimiseks penetromeetri abil, selleks mõõdetakse vahemaa kuni teatud määratletud kujuga kaalu sissetungimiseni rasva teatud ajavahemiku jooksul.
- 24 Ettevõtja väidab, et kõnealune meetod on ametlikult tunnustamata ja tollikontrolli eesmärgil ei või seda Euroopas Liidus kasutada. Lisaks märgib ta, et tolli kesklaboril puudub luba teha analüüse meetodi AOCS Cc16-60 alusel, mistõttu ei ole eksperdihinnangu tulemused sobilikud tõendamaks, et toodet on kristallilise struktuuri modifitseerimiseks täiendavalt töödeldud ehk tekstureeritud.
- 25 Kuna kombineeritud nomenklatuuris, KNi selgitavates märkustes ja HSi selgitavates märkustes ei ole sätestatud norme, meetodeid, kriteeriume ega ligikaudseid väärtusi palmiõli konsistentsi analüüsimiseks, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas *pädevatel tolliasutustel on selleks, et hinnata, kas kaup tuleb klassifitseerida rubriiki 1511 või rubriiki 1517, lubatud iseseisvalt välja töötada ja kasutada analüütilisi meetodeid. Kui see ei ole lubatud, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, milliste normide, meetodite, kriteeriumide ja ligikaudsete väärtuste alusel võib toodet analüüsida,*

et tõendada, et seda on tekstureeritud ja järelikut on see „valmistis palmiõlist“ („palmshortening“).

- 26 Lõpetuseks ja arvestades eelmistele eelotsuse küsimustele antavaid vastuseid, palub eelotsusetaotluse esitanud kohus selgitada, kas kombineeritud nomenklatuuri tuleb tõlgendada nii, et „valmististeks“ („shortenings“) nimetatud tooted, mis on saadud rafineeritud palmiõlist tekstureerimise teel, tuleb liigida KNi rubriiki 1517 ja eelkõige selle alamrubriiki 1517 90 99.

TÖÖDOKUMENT